

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„EDINOST“

Izhaja po trikrat na teden v šestih izdanih ob sobotah, četrtnih in sobotnih. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za jeden mesec . f. — 30, izven Avstrije f. 1.40 za tri mesece 2.80 za pol leta 4.20 za vse leto 8.40 Na naročbe brez priložene naročilnice se ne jemlje ozir.

Posamične številke se dobivajo v prodajnicah tobaka v Trstu po 2 nč., izven Trsta po 3 nč. Sobotno večerno izdanje v Trstu 4 nč., izven Trsta 5 nč.

Oglasi se računajo po tarifi v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje dvakrat, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana omrežna in javna shranila, da- mači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uradno: ulica Casermi št. 13. Vsaka pismo mora biti frankovano, kar nefrankovano se ne sprejema. Rokopis se ne vrača.

Narodno, reklamno in oglašje sprejema upravnštvo ulica Molise piccolo št. 2, II. nadst. Odpri reklamacije so prosto pošiljne.

„Edinost je moč!“

Častitim našim gg. naročnikom!

Bliža se drugo četrtilje, a vsi na naših 44. gg. naročnikov še ni ponovila naročbe za prvo četrtilje. Prosim jih torej, da to v kratkem storijo, da ne bomo siljeni ustajati jim list. Mnogo 44. gg. naših naročnikov je pa še na dolgu za leto 1894. To prosimo, da storijo svojo dolžnost najkasneje do 15. t. m., ker se bomo sicer smatrali opravičenimi utirjati zastanek po št. nalogom, s čemer prizadene dotičnikom stroške.

Upravnštvo.

Národne in politiške razmere na Primorskem.

(Konec.)

Avstrijska vlada si hoče pridobiti in ohraniti prijaznost in udanost italijanske nemirne stranke s tem, da jo obsipa s političnimi pravicami ter z gmotnimi dobrotami na škodo slovenskega prebivalstva, katerega je dve tretjini v deželi. Ali to se jej ne posreči; vara se v tem prav tako, kakor se je varala v Lombardiji in Beničiji. Vse dobrote jej ne pomagajo; jedina rešitev v tem oziru je slovanski rod na Primorskem. Jedino tega se boji italijanska narodna stranka; jedino ta more doseči, kakor je v resnici dosegel, da celó občinsko staršinstvo, ki sicer dovoljuje podpore ponesrečencem v Italiji, se varuje takih pojav, ki bi znale neprijetno dirniti „na Dunaju“, ter da se povzdiga celo do katere nepričakovane sozalnice.

To je zasluga slovenskega roda v Primorju. In kako hvalo dobiva ta narod za to neprecenljivo uslugo avstrijski državi? Zanemarja se popolnoma v gmotnem in duševnem, v narodnem in političnem oziru. Vladi je na tem, da se dobrika radikalni italijanski stranki, da bi ohranila navidezen mir, dasi dobro ve, da misljenja ne premeni pri onih, katerim dobrote skazuje na očitno in gotovo škodo slovenskega prebivalstva.

Ta zistem, po katerem se nemirni italijanski življi z dobrotami obsipajo, da bi vsaj na zunanji mirni ostali, slovanski življi pa zanemarjajo, ni pravi, ker izpodkopuje zaupanje v pravičnost in nepristranost vlade, ker daje nemirnežem srčnost, ko mislijo, da vlada dela to iz bojznosti pred njimi, ker zapeljuje tudi mirne Italijane, da se pridružujejo tudi oni skrajnim strankam, ker kaže neopravičeno popustljivost in šibkost avstrijske vlade.

Ta zistem je treba premeniti in ta zistem se jako lahko premeni! Vladi ni treba, da bi se postavila v neposreden boj zoper nemirne življe, zoper skrajne italijanske stranke. Vse to lahko prepusti svojim zaveznikom v tem oziru. In ti zavezniki so primorski Slovani, ki imajo večino v deželi, ki so delavni in vztrajni, ki so sposobni za

višjo omiko in hrepenujo po nji, ki so vzrastli v avstrijski državi in živijo z njo.

Za te naravne zaveznike avstrijske državne misli in modre avstrijske uprave ne zahtevam nikakih predprav, nikakih izjem, ampak samo premembo zistema. Vlada naj postopa pravično in jednako z vsemi narodi v Primorju, pusti in varuje naj jim državljanske pravice, zagotovi naj jim naravni in postavni razvoj brez vsakotere ovire, in primorsko vprašanje se reši samo po sebi v korist narodom, v korist deželi in v prvi vrsti v korist avstrijski državi.

Z ozirom na politični del je minister odgovoril, da je s položajem, vsaj kolikor Goriško zadeva, precej zadovoljen, da govornik, če tudi je kritikoval primorsko vlado, vendar ni navedel posebnih kričečih fakt, da glede imena Piedimonte je že ukrenil, da se ne sme uradno rabiti; a glede zistema ali njegove premembe ni rekel ničesar, tako da je še vedno vsakoteremu svobodno, misliti si o tem, kar hoče.

Drugi dan 7. t. m. se je nadaljevala razprava o proračunu ministerstva notranjih zadev in sicer o cestnih in vodnih stavbah. Pri tej priliki je govoril dr. Gregorčič o cestah na Goriškem ter o cestnih nadzorovalcih v Primorju in na Kranjskem, katere je priporočil vladi, naj bi jim zboljšala plače, da bi toliko laže opravljali svoje posie. V zadnjem oziru je odgovoril vladni zastopnik, da cestnim mojstrom na Primorskem se je s tem pomoglo, da se pomaknejo v višje razrede in da jih ne ostane niti tretjina v tretjem razredu, da se jim dovoljujejo aktivitetne doklade ter pavšali za nadzorovanje cest, katerim se prištevajo tudi okrajne ceste, in sicer tako, da je pavšal v razmeri z dolgotrajno nadzorovane ceste. Omenil je, da mnogi uradni služabniki, ki imajo jednako izobrazbo, dobivajo veliko manjšo plačo. Za cestne mojstre na Kranjskem so namenjeni še ugodnejši pogoji, kajti izmed njih ostaneta samo jeden ali dva v tretjem plačilnem razredu.

Politiške vesti.

Državni zbor. Poslanska zbornica je predčerašnjem nadaljevala razpravo o preosnovi davkov. Laškotirolski poslanec Ciani je izjavil, da ne bode glasoval za predlogo, ako se ista primerno ne premeni in zboljša. — V seji minolega ponedeljka so posl. Ferjančič in tovariši interpelovali pravosodnega ministra glede slovenskega uradovanja pri najvišjem sodišču. V zmislu dekreta z dne 7. avgusta 1850, s katerim se določa organizacija sodnega in in kasacijskega dvora na Dunaju, mora namreč najvišje sodišče izdajati svoje odločbe z nagibi vred v tistem jeziku, v katerem se je vršila razprava, in v nemškem. Interpelantje

vajočega krilatca božjega, šepol je mladenec in opažaje nesrečno krasotico. „Ali čegava je, iz čegave hiše?“

V tem šlo je mimo nekoliko meščanov, ki so se pogovarjali o današnji sodbi.

„Ej spoštovani nastavnice!“ zaklical je Pavel jednemu od njih, „bi li mi vedeli povedati, čegava je ta nesrečna deklica?“

„Kako ne bi! To je Dora Krupičeva, milostivi gospod!“ odgovoril je meščan.

„Hči starega zlatarja pri Kamenitih vratih, vaša milost!“ dodal je drugi.

Še so hoteli poštopovani nastavniki hvaliti mladega neznanega junaka ali Pavel se jim je kratko odrezal: „Hvala in z Bogom!“ ter krenol se svojim lepim bremenom proti Kamenitim vratom. V Kamenej ulici bliščal se je pred nizko zidano hišo sredi vrat velik bakren prstan. Pavel se je ustavil.

„Oj, kje je gospodar Krupič?“ zaklical je mladenec.

so vprašali torej zategadelj, kdaj se prične izvrševati ta patent tudi gledé slovenskega jezika?

Celjsko vprašanje. V zadnjem izdanju našega lista smo že naglašali, kako čudno se vedejo ob tem vprašanju toliko naši nemško-konservativni „zavezniki“ iz Hohenwartovega kluba, kolikor Poljaki. Da je naš skepticizem povsem opravičen potrjujejo tudi dunajska poročila, došla „Slov. Narodu“, iz kojih posnemamo, da se tudi nemško-konservativni prvak grof Hohenwart, ta posebni zaupnik izvestnih gorenjskih volilcev, trudi, kako bi pregovoril posl. Vošnjaka, da Slovenci odnehajo. Iz istih poročil posnemamo, da so se tudi Poljaki jeli nagibati na nemško stran. Radovedni smo zares, da-li se naši koaliranci, včevši gosp. Višnikarja, po tolikih udarcih v obraz vendar enkrat zavedo svoje — dolžnosti!

Volilna preosnova — kriza? Dne 10. t. m. je imel poljski klub poslanske zbornice svojo sejo. V tej seji je povprašal dr. Sokolovski, kako je pravo za pravo z volilno preosnovo in ali je kaj resnice na govoricah o ministerski krizi? Svoje vprašanje je utemeljil posl. Sokolovski z izjavo, da je obstanek koalicijskega ministerstva zavisen od izvedenja volilne preosnove. Ta interpelacija omenjenega poslanca je preznačilna glede na način, kako bi hoteli koalicijska gospoda rešiti toli važno vprašanje, kakoršne je volilna preosnova. A še veliko značilnejši je bil odgovor načelnika poljskega kluba na interpelacijo posl. Sokolovskega. Rekel je namreč, da nima nikakih vesti glede na govorce o krizi, te govorce da so nastale same po sebi. Kar se pa dostaje stanja volilne preosnove, ne more dati nikakih pojasnil; stvar počiva v pododseku, in ta poslednji je propalil svoja posvetovanja tajniki.

Rekli smo, da je ta odgovor gosp. Zaleskega preznačilen. In tako je tudi res, kajti v istem nam odsvita vsa uprav mučna zadrega sedanega parlamentarnega zistema. Gospoda si niso vedeli več drugače pomagati, nego da so se zatekli pod varne peroti — tajnosti. A kaj da to pomeni, ako razprava o toli perečem vprašanju, pretresujočem živce vsega javnega življenja, o vprašanju, iz katerega jedinega izvaja sedanji zistem pravico do obstanka, skrivajo v mraku obskurnega pododseka, tega ne treba menda posebno praviti. To skrivanje toli važnega vprašanja, zanimajočega ves svet, je najsijajnejše spričevalo koalicijske ubožnosti in nezmožnosti za rešitev tega vprašanja. In ako še pomislimo, da je prisrčna želja najvišjemu činitelju v državi, kroni, da se vendar jedenkrat povoljno reši to vprašanje, potem smo še le v polni meri osvedočeni, da vse to potajevanje o stanju volilne preosnove more

Na vrata prihitel je starec, prebledel je, kladivo mu je padlo iz roke.

„Za pet ran božjih! Dorka! Kaj je!“ vsklikol je prestrašeni nastavnik.

„Bodite mirni nastavnice! Prinesel sem vam hčerko! Moglo je biti zla, ali je hvala Bogu! dobro. V zadrego je prišla. Terite jej oči kisom!“

Po teh besedah spustil je Pavel hčerko nežno v očetovo naročje. Deklica je vzdihnola, odprla oči, pogled jej je padel na Pavla; — in zopet je zaprla oči.

„Ali mil —“ hoče začujeni starec s hčerko v naročji.

„Z Bogom, nastavnice!“ poslovil se je mladenec ter oddirjal brez sledu.

Jahal je skozi Nova vrata krenovši navzgor. Pri mlinih, kjer se zavije pot k svetemu Mihajlu, dotekel je na gozdnej cesti štiri može. Nosili so na vejah pol mrtvega ranjencea.

izvirati le iz skrajne zadrege. Milijoni kličejo po volilni preosnovi; krona želi, da se sluša glas teh milijonov, a gospoda si maše ušesa in si tišče oči, da ne slišijo in ne vidijo nič in da jim ne trga odgovarjati, sklicevaje se na proglašeno tajnost razprav v pododseku. Kdor pozna gostobesednost koalicijske gospode, kadar-koli morejo kaj ugodnega poročati o vspešnosti koalicijskega zistema, ta si more misliti hoče noče, da o volilni preosnovi gospoda le zato molče, ker nimajo česa poročati. — Tudi glede govoric o krizi se je načelnik poljskega kluba kaj gibčno izognil vsakoršnemu pozitivnemu odgovoru. Rekel je jednostavno, da nima nikakih vesti o krizi. Čudno: ves svet govori o tem, le načelnik toli važnega kluba, mož, ki čepi tako rekoč ob viru, ne ve ničesar o tem. Tu se moramo pač vprašati, zakaj ni mož decidirano in odločno oporekal tem govoricam in zakaj ni označil istih povsem neosnovanih?! Gospoda nam nočejo natočiti čistega vina in to pomeni nekaj. Toda tolažimo se v trdni veri, da višja volja skoro primora gospoda, da izvedejo razprave o vprašanju volilne preosnove iz mrčne sobe nesrečnega pododseka na jasno solnce javne diskuzije. In potem bodemo videli gotovo, kaj so storili in kaj so ukrenili.

Zavarovalnice. Minoli torek se je pri ministerstvu za notranje stvari sestala posebna enketa, kateri bode razpravljati: dali je dopustiti poslovanje inozemskim zavarovalnicam, kako nadzorovati poslovanje istih in domačih zavarovalnic, o njih uredbi in zlasti o zavarovalnih pogojih. Posvetovanja bodo trajala več dni.

Čehi na Dunaju. Bliža se dopolnilna volitev za državni zbor v III. okraju dunajskem. Pri tej volitvi je pričakovati silne borbe med nemškimi liberalci in krščanskimi socialisti. A tudi dunajski Čehi hočejo samostalno poseči v volilni boj. Minole nedelje se je namreč vršil volilni shod, kojega se je udeležilo kakih 300 českich volilcev. Po daljši razpravi so sklenili, da postavijo svojega lastnega kandidata izrecno v ta namen, da odločijo konečno zmago, ako pride do ožje volitve. S tem bi dunajski Čehi pokazali svojo važnost in zajedno bi bil to protest proti izjavi ministra Madejskega, ki je rekel da dunajski Čehi niso stalno naseljeni. Kandidatom so postavili mladočeskega poslanca dra. Engela.

Deželni šolski svet česki je izdal naredbe do učiteljev na srednjih solah in učiteljskih ter do okrajnih šolskih svetov, da naj gledajo na to, da se bodo gojili patriotizem ter narodna in verska strpljivost.

Kronanje ruskega carja. Iz Moskve poročajo, da se bode kronanje ruskega carja vršilo najbrže v drugi polovici meseca maja. Mestni zastop je že naložil posebni komisiji,

„Kam može?“

„V Remete!“ odgovoril je jeden, „nosimo nemega Jerka. Danes zjutraj hotel je na kaptolu rešiti deklico izpod konja.“

„Pa je siromak sam padel pod kopita,“ dodal je drugi, „hudo ga je zadelo, težko da preboli; vsa glava mu je krvava. Da se le ne zmeša.“

„Ponesite ga brže v Remete,“ pristavi je Pavel „in izročite od mene Pavla Gregorjanca lep pozdrav gospodu opatu. Jerka pa nej strežejo, kakor bolje znajo. Njih skrb moj dolg!“

In odhitel je v goro. Povesil je glavo. Mislil je in mislil, a vsaka misel bila mu je — Dora.

Bilo je ponoči po Jurjevem dnevu. V malej izbi ležala je Dora mirna in tiha. Kedaj pa kedaj okrenola je glavo. Kedaj pa kedaj položila je roke. Tik nje čepela je Magda, zrla v malo svetiljko in molila.

(Dalje prih.)

PODLISTEK.

18

Zlatarjevo zlato.

Zgodovinska pripoved XVI. veka.

Spisal A. Šena.

III.

Na kaptolskem trgu dogorevala je grmada in dvor Filipovičev opustošen, oskrnjen črnim, zija je kakor čudna pošast — strašno svarilo vsem izdajalcem krsta in roda svojega, a na črni spomin izdajstva in pravičnega maščevanja spominja še dan danes beseda „rna šola“.

Pavel prišel je z rešeno svojoj deklicoj do izvirka Manduševca na „Harmici“. Vstavil je konja, nevede, kam z deklico. Ni jej znal ni za dom ni za ime. Brez zavesti, blede ležala je v njegovem naročji. Komaj je dihala in le trepetanje vejic naznanjalo je, da je še živa.

„Raja mi, lepa je, — živa prikazen spa-

da izdelava načrt za slavnosti, ki se bodo vršile tem povodom.

Srbski general Hrvatović je umrl dne 12. t. m. v Belemgradu. Zadel ga je kap.

Različne vesti.

Trst za železnico Divača-Loka. Tržaški mestni in deželni odbor izročil je ministru predsedniku, državnemu zboru in gosposki zbornici po dr. Combiju obširno sestavljeno spomenico, da naj se nemudoma prične graditi železnična proga Divača-Loka, da se s tem Trst neposredno in po kratki progji združi z Rudolfovo železnico. Za Trst namreč poddržavljenje južne železnice ne zadostuje, ker, ako se hoče Trst povzdigniti, pravi spomenica, treba je, da od vseh strani dohajajo vanj železnice. Mestni odbor se je zato izrekel proti graditvi železnice skozi Bohinj v Gorico. Nadalje prosi odbor v spomenici, da se Rudolfova železnica podaljša proti severu čez Ljubelj in proti zahodu čez Ture in sicer tam, kjer se to vladi zdi bolj primerno.

Novo okrajno sodišče. „Wiener Ztg.“ objavlja naredbo ministra za pravosodje z dne 1. t. m., tičečo se osnutja okrajnega sodišča v Kobaridu.

Mestni svet tržaški. Minoli torek zvečer bila je letošnja IV. javna seja. Predsedoval je župan dr. Pittneri; prisotnih bilo je 29 svetovalcev.

Po odobrenju zapisnika III. javne seje prečitali so poročilo mestne delegacije o prodnji tovarničarja Savla Modiana za uravnavo ulic Porta in Leo. Modiano ponuja občini nekako zameno zemljišč; on namreč odstopi 140 □ zemljišča za zgradbo ceste med omenjenima ulicama, občina pa odstopi njemu 80 □ m zemljišča ter mu plača 1500 gld. odškodnine za investacije. To ponudbo je mestni svet vsprejel. Zatem je dovolil svoto 2500 gld. za popravo ozidja krog hiralnice v ulici Leo.

Zatem so prečitali obširni predlog mestne delegacije glede uravnjanja dolnjega dela šetališča pri sv. Andreju. Za to uravnjanje, oziroma podaljšanje in razširjenje sta dva načrta; jeden računa stroške na 21.000 gld., drugi pa na 17.000 gld. Mestna delegacija pa zahteva kredit 11.000 gld. in 200 gld. za najemščino magazina, v katerem naj bi delavci hranili orodja za določeno omenjenega dela. — Proti temu predlogu je govoril svetovalec dr. Cambon, naglasivši, da občina v sedanjem svojem žalostnem gnotnem položaju ne more trošiti denarja za take nepotrebne stvari. No, kljubu tej razsodni opazki, pa so gospoda vsprejeli predlog delegacije s 15 glasovi proti 14. (Za šetališče torej zabacijo nad 11.000 gld.; za prepotrebno šolo za Gropado in Padrič pa niso mogli potrošiti 7.000 gld. Okoličani, zapomnite si to! Urd.)

Nadalje je odobril mestni svet brez razprave in z veliko večino glasov te-le predloge šolskega odseka:

1.) Mestni svet odbija prošnjo za osnovanje občinske ljudske šole za okraja Sv. Marija M. Gornja in Dolnja. (Treba denarja za šetališča in za poitalijančujoče šolske zavode. Uredn.)

2.) Mestni svet sklepa, da se ima razširiti šolsko poslopje v Škednju po predležečih načrtih ter da se potroši v ta namen 30.000 gld., vključno ceno za odkup neobremenjenih zemljišč zemlj. - knj. št. 4 in 803 v Škednju. Poslopju naj se prezidati dve krili v ozadju.

3.) Mestna delegacija se pooblaščuje, da sme najeti v izvršitev tega sklepa posojilo 30.000 gld., katero se bo plačevalo v letnih obrokih.

4.) Nalaga se eksekutivi, da v razširjeni šoli odpre vsposrednice v I. in II. razredu slovenskega oddelka, ako bode to potrebno. (In kako je potrebno! Stavec.)

Nadalje je prečital poročevalec dr. Slovcovich predlog šolskega odseka, da naj se v novem (še ne dozidanem) šolskem poslopju v Rojanu otvori občinski otroški vrt V tem vrtcu bi otročiči dobivali tudi obed. (Torej duševno in telesno — laško hrano! Stavec.) Šolski odsek zahteva v izvršitev tega predloga te-le svote: 77000 gld. za zidanje; 600 gld. za pive šolske potrebščine. Razven tega bilo bi treba vsako leto 2100 gld. za vzdrževanje tega vrtca. — Ta strošek se

je menda celó našim „liberalnim“ in radodarnim mestnim očetom videl previsok; zato so brez razprave zavrgli predlog šolskega odseka s 16 glasovi proti 13. Malo je torej manjkalo, da niso Rojančani dobili „prepotrebni“ italijanski otroški vrtca!

Javna seja je končala ob 8½ uri, potem je bila tajna. V tej so odločili nekatere osobne zadeve občinskih uradnikov in obnovili razne najemščine.

Povodenj — v Trstu. Skoraj bi si človek mislil, da se hočemo pošaliti — toda to nam ne prihaja na um. Minoli torek zvečer imeli smo v Trstu po raznih krajih mesta pravo in pravcato povodenj, tako, da so bile vse ulice ob morskem obrežju poplavljene do 1½ metra visoko? Dotični okraj mesta bili so podobni Benečanskim „ulicam“, kakor jajce jajcu. Navadno namreč o spomladanskem ekvinočju (jednakonočju) morje o pritoku (plimi) narašča višje nego navadno. Take visoke plime pa, kakor je bila omenjena večera, ni bilo že zdavna. Okolo 7½ ure bila so že vsa obrežja poplavljena; valovje pa se je neprestano drvilo proti mestu pod pritiskom temu ugodnega vetra. Ob 10. uri zvečer doseglo je „morje v mestu“ svojo največjo razsežnost. Poplavljen je bil ves veliki trg, voda je drvila celo v ulico della Loggia, poplavlila trg Piazza piccola, ulico Cavana; poplavljeni so bili brzni trg, trg pred velikim gledališčem, ulice San Nicolo, Nuova, del campanile, trg Ponterosso — vse je bilo pod vodo. Na poslednjem trgu je voda pobrala vso ropotijo, katero branjeveke ostavljajo čez noč na licu mesta. Klopi in stoli branjevsk so veselo plavali po nenadno nastavljenem jezeru, dokler jih ni odtekajoča voda pobrala s seboj v veliki kanal. Seveda so bile poplavljene vse kavarne na Velikem trgu in v občinskem gledališču je voda dospela celo v „garderobo“. V tej „povodnji“ je mnogo trpel seveda splošni promet, a provzročila je tudi mnogo smeha, kajti marsikateri „gospod“ in marsikatera „gospa“ morala si je sezuti — hočeš nečeš — obavala in racati preko kolen po vodi. Marsikoji težak si je pridobil lep zasluzek s tem, da je bojazljivce pranašal — „na suho“.

Iz Škrbine smo prejeli nastopni dopis: Človek je večkrat odvisen od slučaja in slučaj hoče, da Vam, g. urednik, pošiljam te-le vrstice. Dne 17. februarja bila je pri nas veselica, menda prva po vesoljnem potopu. Od te veselice poslalo se je 10 kron za „Družbo sv. Cirila in Metoda“. V „Edinosti“ od nedele pa je citati, da sem jaz nabral ta denar. Resnica pa je, da sem denar le poslal, a nabrala jih je skupna ljubezna do „Družbe sv. Cirila in Metoda“. Nekoliko pa se je dodalo od čistih dohodkov veselice.

Podpisani je ponudil „Bralnemu društvu“ svojo skromno pomoč s pogojem, da bo veselica brez plesa, in da se od dohodkov dá en del za pevce, en del za uboge in pridne učence, en del pa „Družbi sv. Cirila in Metoda“.

Zanimanje za veselico je bilo občno in vsakdo je rad pomagal, da se je veselica priredila. Brez izjeme, seveda tudi ni. Govorilo se je celó, da je nekdo vložil protest, kar pa ne verujem. Če pa je res — hvala mu na nepotrebnem trudu! Pri veselici je bilo mnogo častnega občinstva iz Komna, Gorjanskega itd., ki se je uzorno vedlo. Veselica je č. občinstvu ugajala in se je o njej vsakdo pohvalno izrazil.

Žal le, da je bilo pri veselici par divjakov, ki so delali nemir kot bi bili plačani. To je že neki g. dopisnik omenil v „Edinosti“. Na čast Škrbincev pa moram povedati, da nemirneža nista bila iz Škrbine, temveč iz bližnje vasice R... Kjer se osel valja, tam pušča dlako. Tudi te dve pijani „žabi“ sta si postavili nečasten spomin.

I. Kiferle.

Vaje gasilnih društev na deželi. Iz Ljubljane nam poroča naš sotrudnik: To pomlad vršile se bodo pri naših gasilnih društvih na deželi učne in službene vaje, in vodil jih bode, kakor čujem, službenec ljubljanskega gasilnega društva, nekov g. Dax, ki ga je nastavlil odbor z letno plačo 720 gld. Dasiravno se je oglašil za to službo Hrvat — strokovnjak, s znanjem in dobrimi spričevali, sprejet je bil vendar mož, ki je trd Madžar, zmožen sicer tudi nekoliko nemškega jezika, slovanskega pa nijednega, tudi toliko ne, da bi mogel kupiti v sloven-

ščini — zavitek smrdljivega tobaka. — Naša gasilna društva po deželi imajo slovenski komando, in kdor če torej njega moštvo službeno poučevati, mora biti v slovensčini in tej stroki sami najmanj dobro podkovani, in če je vsak vspeh nemogoč, in stroški za potniko in dijete (!) vrženi so v vodo, kakor je vržena v vodo plača, ki jo imenovani „exerziermeister“ vleče, pa — ne zasluži. — Taka službena manipulacija je kvarljiva in zmožna, ljudstvo na deželi le begati in razburjati, s čemer se pa pri vsem dobrem namenu nikak vspeh ne da doseči; kajti v jedru je ta načrt za stvar pravi škandal, že zato, ker se goji v dež. stolnem mestu malovredno nemškutarjenje, dasiravno je 4/5 članov Slovencev in le odbor in ostanek je nemški ozir. nemškutarški, od katerega so pa narod na deželi ne da — nemško dresirati! To naj si gospoda zapomnijo!

Mlin v Stražišču. Čujemo, da so lastniki znanega mlina v Stražišču, dediči po baronu Ritterju, te dni vsed velikih izgub zaprli svoj mlin in opustili delo. Ta mlin obstal je nad 50 let in vspeval prav lepo, toda poslednji čas ni se mogel več vzdržati vsled prevlelike konkurence ogerskih mlinov. Ogerski mlini morejo namreč svoje izdelke prodajati zdatno ceneje, ker imajo ogerske železnice mnogo ugodnije tarife mimo naših. V Stražiškem mlinu imele je zaslužaka okolo 120 oseb.

Zadužil se je 65letni prodajalec školjki (Mušole) Vincenc Carniel iz Vidma na Laškem, stanujoč v hiši št. 3 ulice Belvedere, prinesel si je prejšinočnem v svojo sobico peč, na kateri peče školjke, da se ogreje pri žerjavici. Po noči so ga zadušili iz žarečega oglja nastavljeni strupeni plini. Zjutraj našla ga je gospodinja mrtvega na postelji. Prišla je policijsko-zdravniška komisija na lice mesta, ki je ukazala prepeljati truplo v mrtvašnico pri sv. Justu.

25 ur v snegu pokopan. Iz Gradca pišejo: Dne 7. t. m. zasul je plaz snega v gorovju blizu Fladnica 15letnega Frana Praterja. To nesrečo videli so ljudje iz bližnjih koč. Iz Fladnica odpravilo se je takoj 20 gasilcev, iskat ponesrečenega. Z velikim naporom prerili so se skozi ogromne kope snega in konečno, po neizmernem trudu izkopalni otrpulega dečka. Ponesrečeni je bil še živ, dasi je bil 25 ur pokopan v snegu.

Policijsko. V poslednji številki našega lista priobčili smo, da je g. Exnerju izginila na ladiji „S. Marija“ listnica z 900 gld. in da mu je denar prinesel nek mornar v zapечатem omotu. Doznajemo, da je denar našel pomorski vajenec na isti ladiji, skrit v nekem sodu. Govori se, da je poveljnik omenjene ladije, S. Curatolo, izginil, od kar se je našla listnica. — Drzen tat vtihotapil se je v odprto stanovanje gospoda Ig. Gruderja v I. nadstropju hiše št. 3 v ulici Molino piccolo in ukradel mnogo perila, obleke in tudi lepo svotico denarja. Odhajajočega tatu srečala je vrnivša se Gruderjeva služabnica na stopnicah, toda bila je tako preplašena, da ji je obtičal glas v grlu, ko je hotela klicati ljudi, da primejo tatu. — Organi policijskega komisarijata v ulici Scussa so zaprli 22letnega Josipa Sušmela iz Lokve in 28letnega Josipa Cinono iz Gradeža, katere sta po noči na večeraj ulomila v klet hiše št. 121 na Kadinu ter hotela ukrasti 6 kokoši. V njiju družbi bil je še tretji malopridnež, policiji dobro poznan, kateri je pa pobegnul, ko so prijeli njegova tovariša. Tavoje je bil pregnal hlapec, ki se je probudil vsled ropota. Tatovi so vrgli od sebe kokoši, koje so bili stlačili v vrečo in zbežali, toda kmalo zatem prijeli so, kakor omenjeno, dva izmed njih. — Nadzornik stražarjev Vrbič, dodeljen komisarijatu v ulici Scussa prijel je predvečerajšnjem v ulici Giulia iz Trsta že izgnanega nevarnega lopova 33letnega Vincenca Kokoravca iz Škofj. Kokoravec se je upiral nadzorniku kolikor se je mogel in ušel bi bil, da ni priskočil v pomoč slučajno mimo prišedši orožniški stražmeštar Giampetro. Združenimi močmi vklepnila sta Kokoravca in ga odvedla v zapor.

Koledar. Danes (14.): Matilda, kraljica; Evtihij, mučenec. — Jutri (15.): Longin, mučenec; Felicita, devica mučenica. — Polna luna. — Solnce izide ob 6. uri 22 min., zatoní ob 5. uri 59 min. — Toplota večeraj: ob 7. uri zjutraj 65 stop., ob 2 popoldne 11½ stop. C.

Najnovejše vesti.

Dunaj 13. Pododsek za volilno preosnovo je imel danes predpoludne sejo. Navzoči so bili knez Windischgrätz, markiz Bacquehem, dr. Madejski in dr. Plener.

Krf 13. Sestanek med krajevno rodbino grško in ruskim prestolonaslednikom je bil jako prisrčen.

Peterburg 12. Danes so položili v rakev truplo umrlega velikega kneza Aleksija Mihajloviča v navzočnosti carja, velikih knezov, velikih kneginj in diplomatskega zbora.

Peterburg 12. Državnemu совету je došel načrt pravilnika za podeljevanje posojil za gospodarske melioracije. Za vodstvo poslov in oddajanje posojil osnujejo se pri ministertvu posebni odbori.

Peterburg 12. Zdravstveno stanje bivšega ministra Visnegradskega se je poslabšalo. Delovanje srea je slabo, moči mu pešajo,

Trgovinske brojavke.

Budimpešta. Pšenica za spomlad 6.76—6.77 Pšenica za jesou 1895 7.11 do 7.12 Oves za spomlad 6.21 6.23 Raž za spomlad 5.61—5.63 Koruza za maj-juni 6.36 6.37.

Pšenica nova od 75 kil. f. 6.80—6.88, od 79 kil. f. 6.90—6.98, od 80 kil. f. 6.60—7.—, od 81 kil. f. 7.—7.05, od 82 kil. for 6.70—7.10.

Ječmen 6.60—8.20; proso 6.20—6.80. Pšenica: Srednje ponudbe, omojeno povpraševanje. Prodajalci računajo stalno na potraženje cen. Prodalo se je 20000 mt. st. po stalnih cenah. Koruza in ječmen jako stalno. Vreme: vlažno.

Praga. Neratificirani sladkor za mare f. 19.10 maj 12.22, nova letina 12.76.

Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in s carino vred, odpošiljatev precej f. 28.25—29. Mare Avg. f. 29.50 — Concassé za mare-april 29.80 — Četvorni za mare 20.75. V glavah (sodih) za mare 30.75

Havre. Kava Santos good average za mare 98.50, za juli 94.50.

Hamburg. Santos good average za mare 77.85 maj 76.50 september 76.—. Mirno.

Dunajska borska 13. marca 1895

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	101.50	101.40
„ „ v srebru	101.50	101.45
Avstrijska renta v zlatu	125.05	125.95
„ „ v kronah	101.50	101.25
Kreditne skelje	593.25	592.50
London 10 Lat.	123.40	123.40
Napoleoni	9.77½	9.78½
20 mark	12.07	12.07
100 italj. lir	46.50	46.80

Slovani!

Udano podpisani javljam, da odprem prihodnjo soboto dne 16. t. m. svojo krčmo v ulici Sv. Ivan št. 10 (via S. Giovanni — za novim Sv. Antonom). Točil bodem črna istrska vina najbolje vrste po 36 nvl. l., na dom od 2 l. naprej po 32 nvl. l. belo okoličansko po 40 nvl. l., Kozerjevo pivo v steklenkah, po letu v sodkih po 26 nvl. l. Pripravljena bodem imel različna izborna jedila.

Imam oddeljeno sobo, pripravno za več družbe, za seje i. t. d.

Narodnjakom znana moja preteklost jamči, da bode moja krčma prava narodna krčma. Pričakujem da tržaški in zunanji Slovani podpirajo moje podjetje. Ob enem zahvaljujem iskreno obiskovalce dosedanje moje krčme „Alla Croce di Malta“, ter se vsem tem kakor sploh vsemu slavnemu občinstvu priporočam z nova za mnogobrojni obisk v novem prostoru.

Hvalečno udani
FRAN KRAVOS, krčmar.

Josip Katalan v Rojanu

PRI
„Dvanajstih Murvah“

Priporoča se sl. občinstvu
za obilen obisk.

Točijo se domača in istrska izvrstna vina.

Kuhinja je preskrbljena s mrazimi in gorkimi jedili.

„Kupuj pri kovaču in ne pri kovačetu!“
pravi stari pregovor.

To velja po vsaj pravici za moj zavod, kajti le tako velika kupčija, kakoršna je moja, ima zbok gotovoga plačovanja velikanskih množin blaga, in drugih prednosti, cene stroške, kar mora biti slednjiš v korist kupovalcu samemu.

Krasni uzorci zasebnim odjemalcem gratis in franko. — Bogate zbirke uzorcev, kakor še nikoli, za krojače nefrankovce.

Snovij za obleke.

Peruvien in dosking za veččastito duhovščino, predpisane snovij za uniforme c. k. uradnikov, tudi za veterane, gasilce, telovadce, livreje, sukno za biljard in igralne mize, preproge za vozove, loden. Velika zaloga štajerskega, koroskega, tirolskega lodna za gospe in gospe po izvornih tovarniških cenah — tako veliki izbori kakor takih ne more imeti niti dvajsetera konkurenceja. Največja izber le finega trajnega sukna v najmodernejših vrstav za gospe. Sukna ki se dajo prati, potni ogrtači od gld. 4 do 14 itd., potem tudi potrebščine za krojače (kakor podstave za rokave, gumbi, živanke, sukance itd.)

Ceno, primerno, pošteno, trajno, čisto volneno sukno blago in ne dober kupcuje, katere veljajo komaj odškodnino za krojača, priporoča

Iv. Stikarofsky,
BRNO (avst. Manchester).

Največa zaloga tovarniškega sukna v vrednosti ½ milijona goldinarjev. — Pošilja se le po poštneem povzetju!

Svarilo! Agentje in krošnjari ponujajo nedostatno svoje blago pod znakom „Stikarofsky blago“. Da zabranim varanje p. n. odjemalcev, naznanjam, da takim ljudem ne prodajam blaga pod nobenim pogojem. (24)